







## जग हँसाउन बढ्द गर

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी नेकपाको विभाजन तल्लो तहसम्म आइपुणेको छ । गत पुस ५ गते प्रधानमन्त्री एवम् नेकपा अध्यक्ष केपी शर्मा औलीले प्रतिनिधिसभा विघटन गरिएपछि उत्पन्न विवाद उत्कर्षमा पुर्वदे गर्दा नेकपाको बहुमत संगठित प्रवण्ड-नेपाल पक्षको संगठन विस्तारको काम व्यापक बढौ गएको छ । सोमबार भाषापामा पनि सोही पक्षको नेकपा जिल्ला कमिटी गठन भयो । पुराना वामपन्थी नेता वेदराज रेखी अध्यक्ष रेहेको कमिटीको सचिवमा मणिकुमार साम्पाड 'विजय' रहेका छन् । पार्टीले सोमबार सार्वजनिक गरेको अड्सट्री वटा जिल्लाको नेतृत्वको सूची अनुसार पूर्व एमाले र पूर्व माओवादीका तर्फबाट पचास-पचास प्रतिशतको अनुपातमा कमिटी गठन गर्ने सहमति भएको बताइएको छ ।

प्रधानमन्त्री केपी शर्मा औलीको प्रतिनिधिसभा विघटनको निर्णयपछि दुकिएको नेकपा अधिवेला शक्ति प्रदर्शनमा होड गईदैन । प्रतिनिधिसभा विघटनपछि काम चलाउको हैसियतमा पुगेको सरकारले त्यस्यता राष्ट्रिय महत्वका निर्णयहरु गर्दै प्रमुख प्रतिपक्षी लगायतका दलहरु, मानवाधिकारकमी, नागरिक समाज समेतको विरोधको समाना गर्दै आएको सरकार यतिवेला लोकप्रियताका लागि शिलान्वास, उद्घाटन जस्ता सामाजिकार्यक्रमहरूमा रमाइहेको छ । पाँच वर्षका लागि जनादेश प्राप्त गरेको नेकपा नेतृत्वको सरकार नयाँ जनादेशको निर्णयमा ढूढ छ । तर, अन्य दलहरु भने सविधानमै व्यवस्था नभएको विघटनको निर्णयले सविधानलाई कुल्येको आरोप लगाउँदै सडक संघर्षमा छन् । आफ्नै दलभित्रको कलहलाई व्यवस्थापन गर्न नसक्नु नेतृत्वको अक्षमता नै हो, जसका कारण छाँदाखाँदाको प्रतिनिधिसभा विघटन गरियो । त्यस्यता सरकार आफ्नै अनुमोदन गराउन र विपक्षीहरूलाई चुनौति दिन देशव्यापी प्रदर्शन गरिरहेको छ ।

आजसम्म नेकपा काल्पीनियमा एक छ । मत विभाजनते नेकपालाई जिल्ला तहसम्म छुट्याइ सकेको छ । विभाजित मानसिकता र व्यवहारले कहियै एक हुन नसक्ने परिस्थिति निर्माण भइसक्दा पनि कानूनी रूपले अविभाजित रेहेको नेकपाभित्रको चरम गुटबन्दी र अन्तर संघर्षले नेपाली राजनीतिलाई अस्थिर त बनाएको छ । नै सँगसँगै अन्तौल र अन्यकारको भविष्यतफ उन्मुख गरेको छ । 'घर पोलेर खरानी जस्ता गर्ने' विचार व्यवहार स्वस्थ मानसिकताको उपज हुन सक्दैन । त्यस्यामि सविधानमै नभएको भन्दै कानून र सविधानका जानकार तथा ज्ञाताहरूले प्रमको निर्णयको आलोचना गरिरहेका छन् । त्यस्यैरी आदालतसम्म पुगेको मुहु दुई-तीन दिनभित्र निरूपण हुने अनुमान गरिएदै । उता निर्वाचन आयोग नेकपा उसको विधानिकता चुनाव विघट्न लगायतका विवाद निरुपण गर्नुको साटो अलमलाईर बसेको छ । यस्तो अवस्थाले सिंगो देश र जनताको भविष्य र भाग्य कुहिरेमा हराएको काग बन्न पुगेको छ । जनताको देश र देश बिनाको जनताको अस्तित्व नरहेन तथ्यलाई आत्मसत गर्न सरकारको नेतृत्व गर्नेलाई क्षमता प्राप्त होस । त्यस्तै नेकपाको सिंगो नेतृत्व वर्षमा 'जग हँसाउने' गतिविधि नगर्न र प्रस्त विचारसहित राष्ट्रिय स्वार्थलाई बलियो बनाउने दिशामा अग्रसर हुने सद्बुद्धि आओस । अन्यथा जनताले विकल्प खोजेदैन जहाँ व्यक्ति स्वार्थका पछिय लाङेलाई ठाउँ नरहन सक्छ ।



चिन्तमणि वाहाल

**रागो काम गर्ने  
हो भने किन  
कानून पढी  
रहनुपर्ने हो  
अठने सतालाई  
अराजक  
भन्नुपर्छ।  
कानून बनाई  
सकेपछि  
त्यसकै  
आधारमा सता  
चलाउनुपर्छ।  
तर, ओली र  
उनका  
मतियारहरु  
त्यसो  
भन्दैनन्।**

कसैको अक्षर नराम्रो भयो भने यसमा डाकटर बने बन्ने देखियो भयी साडालो व्याय गर्ने चलन पुर्ने हो । बच्चे बेलामा सुनेको कुरा हो, डाक्टरले आफूले चाहेको फर्मसीले मात्र बुझ्ने गरी अक्षर लेख्नुपर्ने । मानौं कि उमीहरूबीची कोड ल्याइजेजमा कुराकानी चल्ने गर्छ ।

यो बुँदा सत्य होइन, भ्रम हो तर के चाहिं सत्य हो भने डाकटरको अक्षर सम्पर्कमात्रामै बिधिपैदै जान्छ र विधिमै क्रम रोईदैन । धेरैको मनमा पोंछी खेलिहरैने प्रमाणहरु हुन, के राम्रो अक्षर हुन्हरु डाकटर बनेको हुँदैनन् ? के नराम्रो अक्षर हुन्हरु डाकटर बने कोइँटेरिया मध्ये नै हो ? के डाकटर बन्दैमा वा डाकटरी गर्दैमा अक्षर विग्रियू पर्ने नै हो ? के डाकटर बन्दैमा वा बुझ्ने अक्षरमा लेख्न डाकटरहरु सबैदैनुन कि चाहैन्दैन ?

वास्तवमा डाकटरहरूले बुझ्ने गरी वा राम्रो अक्षरमा लेख्न नयाहो होइन । पहिलेदैखै ते डाकटरको अक्षर नभाए हुने भने पनि होइन । त्यही डाकटरले फुर्सदको समयमा कविता वा लेख लेख्नु पन्यो वा छोरारेशीरालाई होमर्वर्क सिकाउनु पन्यो भयो अधिकाश समयमा पहिले के जस्तो राष्ट्री अक्षरस्ते लेखेको हुँच । उसे भए बिरामीको डिटेल र प्रेसक्रिप्शन अनिन भर्न भएका बिरामीको नोट लेख्न भने किन हत्ताक्षर गरे जस्तो वा मुकुरो चाल बिग्रिएको ईमर्जीको जस्तो अक्षर लेख्ने गर्नु वा भनौ अक्षरस्ते बिग्रिदैबिग्रिदै त्यस्तो स्वरूप ग्रहण गर्न पुछ्न त ? यस विषयमा अहिलेसम्म वैज्ञानिक ढंगको दुलो अनुसन्धान भइसक्दा प्रतिशतसम्म पर्न भयो ।

**पहिलो कारण : लेखेको लेखी गर्न नर्सनी**

बिरामीले बोलेको महत्वपूर्ण बुँदाहरु र परीक्षणवाट देखिएका एकजामिनेसन पाइँडरुल डाक्टरले पेशात दायात्रित मुताविक टिप्पु नै पर्ने हुँच । भनिन्छ, मैडिकल

## अराजक हुँदै सत्ता

## अचम्भ :

सत्ता अराजक त्यसबेला हुँच जुन बेला ऊ निरंकुश हुँच । विवाद त्यसता निरंकुश सत्ता पनि अराजक भएको इतिहास भेद्भाइ उत्पन्न भएको अराजक हुँदै जानुलाई अचम्भको घटना मान्दा अन्यथा हुँदैन । यसको अर्थ ओली सत्ता निरंकुश हुँदै ध्याउनमा छ । उत्तराधिकार र सिद्धान्तनभन्दा आफूलाई माथी ठान्छ र नलेखिएको अधिकार र विवाद भएको ध्याउनमा छ । यसलाई आठौ आश्चर्य मान्दा पनि फरक नपर्न । ... देखेताइ लाज भएको ध्याउनमा छ, अहिलेको सत्ताको गरीबीविधि हेर्दै ।

हालैको घटना हो वा प्रधानमन्त्री ओलीले विघटनगराको आम सभामा भने निरंकुश नभए पनि अराजक हुँदै जानुलाई अचम्भको ध्याउनमा छ । यसलाई आठौ आश्चर्य मान्दा फरक नपर्न । ... उदाहरण हुँदै लाज भएको ध्याउनमा छ, अहिलेको ध्याउनमा छ । यसलाई आठौ आश्चर्य मान्दा फरक नपर्न ।

त्यसैरी सत्तामा बस्ने व्यक्तिको प्रवृत्ति उदावादी छ भने उनीले निरंकुश नभए पनि उसलाई ठारेलाई लगाउन दिए । उनले विसिए अथवा जानी जानी सर्वोच्च अदालतलाई धम्क्याए ।

अहिले सर्वोच्चमा प्रतिनिधि सभा विघटनगरुलाई १३ वटा रिटको बहस सकिएर मुद्दाको छिनोफानो दुन बाँकीको छ । फैसला आउन बाँकीको छ । फैसला आफूले पक्षमा आउनुपर्छ भन्नु अराजक होइन । तर, आफूलो पक्षमा आप्स्ट्रोलाई अन्यथाले अन्तोलाई अराजक हुँदै भन्नु अराजक हो । उनले अर्को अचम्भ लाजो दुर्बुक्ती भएको ध्याउनमा छ । यसलाई आठौ अधिकार र विवाद भएको ध्याउनमा छ । यसलाई आठौ अधिकार र विवाद भएको ध्याउनमा छ । यसलाई आठौ अधिकार र विवाद भएको ध्याउनमा छ । यसलाई आठौ अधिकार र विवाद भएको ध्याउनमा छ । यसलाई आठौ अधिकार र विवाद भएको ध्याउनमा छ ।

सत्तामा लोकतात्रिक प्रणालीबाट निर्वाचित भएर पुगो पनि उसको प्रवृत्ति निरंकुश छ भने उसले सुरक्षाको अंगरुलाई फकाउन सक्यो भने त्यो तानाशाह भएर लामो समयसम्म शासन गर्छ ।

त्यसैरी अहिले अराजकता देखाउने अर्को प्रदेश । सरकार भएको छ । मुख्यमन्त्री राईले सभामुखलाई आफूलो अनुकूल काम गराउन दबाव दिएछन् । उनले धेर पुर्ति सांसदहरु संसद भए गरिरदैनु । संघीय सरकारका प्रधानमन्त्रीलाई प्रतिनिधि सभा भए गर्ने जस्तो अधिकार छ, त्यसैरै र त्यसैरै अधिकार प्रधानमन्त्रीलाई सभा संघीय सरकारका प्रधानमन्त्रीलाई प्रतिनिधि सभा विघटनको फैसला जस्तरी गर्दै त्यसैरो फैसला गर्नु गर्दै उसपाटै अदालतलाई हुँच ।

त्यसैरै प्रदेश १ का मूल्यान्तरी अरुभन्दा पृथक योग्यान्तरी देखाउन चाहेको छ । ओलीको कपि-पेश जस्तो ।

उनले आफूलोविरुद्ध लानेलाई बिना प्रक्रिया आफूलाई अधिकारो अनधिकूल ढांगो लाग्ने प्रयोग गर्दै सांसदहरूलाई निलम्बनको काम गरेर अराजकको नमूना देखाएका छन् ।

त्यसैरी काम गर्ने जान्ना अराजकता देखाउने अर्को प्रदेश ।

**किन हुँच सत्ता अराजक :**

माथि उल्लेख गरियो । लोकतात्रिक गणतन्त्रको सत्ता अराजक हुनु आठौ आश्चर्य हो । कही नभाएको जात्रा हुँदै गाउँमा जस्तो पनि भनियो भने... देखेताइ लाज भएको छ ।

त्यसैरी अहिले अराजकता देखाउने अर्को प्रदेश ।

सत्तामा लोकतात्रिक प्रणालीबाट निर्वाचित भएर पुगो पनि उसको प्रवृत्ति निरंकुश छ भने उसले सुरक्षाको अंगरुलाई फकाउन सक्यो भने त्यो तान

